

KURIER NAUCZYCIELSKI

NUMER 8/2021 27.08.2021 r. EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

WWW.KURIERNAUCZYCIELSKI.PL

f kuriernauczycielski Polub nas, czytaj więcej

- Jak werbują sekty. Student na celowniku str. 5
- Są pieniądze na wycieczki szkolne str. 6
- Wychowanie fizyczne – na ile fikcyjne? str. 6
- Zmiany w wykazie lektur str. 9
- **KURIER Ekologiczny** str. 11

Szczepienie uczniów

W pierwszych dniach września w szkołach odbędą się spotkania informacyjne w sprawie szczepień uczniów w wieku 12–18 lat. Podanie szczepionki dzieciom i młodzieży w szkołach będzie dobrowolne. Decydować mają rodzice. str. 4

FOT. PL.FREEPIK.COM

Instytut Studiów
Podyplomowych

Studia podyplomowe dla nauczycieli i pedagogów specjalnych

! Bez pracy dyplomowej i egzaminu końcowego

Sprawdź program kierunków na www.podyplomowka.edu.pl

Wiedza - Umiejętności - Dyplom
Z nami wygodniej :)

Danuta Słowik,
redaktor
naczelna

Rozpoczyna się nowy rok szkolny. Wracamy do pokoi nauczycielskich i szkolnych ławek, aby bez przerw spowodowanych nasileniem się pandemii koronawirusa. Tęgo wszystkim Państwu życzę i zachęcam do lektury nowego numeru „Kuriera Nauczycielskiego”.

Poruszamy aktualne tematy związane m.in. z działaniami Ministerstwa Edukacji i Nauki. Chodzi o akcję promującą szczepienie uczniów, która we wrześniu będzie się odbywać w szkołach, i o szczegóły procedury podawania szczepionki. Piszemy ponadto o zmianach w spisie lektur oraz pilotażowym programie MEiN, w ramach którego można uzyskać dofinansowanie do szkolnych wycieczek.

Zastanawiamy się, jak w tym roku szkolnym – w świetle rządowych rekomendacji – będą wyglądały zajęcia z wychowania fizycznego. Jak grać w piłkę i jednocześnie zachować dystans społeczny? Na ile WF będzie fikcją, pogłębiającą słabą kondycję fizyczną naszych pociech?

Polecam stałe rubryki – o asertywności (jak reagować na krytykę wyrażoną w formie aluzji), kształtowaniu charakteru (ciąg dalszy rozważań o cnocie wstrzemięliwości), historii pedagogiki (sylwetka Emila Durkheima), zawitościach naszego języka (kiedy przecinek przed „niż”). W rubryce ekologicznej podpowiadamy zaś, jakie zabawki można wykonać ze... śmieci. Takie warsztaty z uczniami to doskonałe uzupełnienie lekcji o segregacji odpadów i recyklingu.

Z rozsądkiem i na luzie

Wyprawka szkolna

NAUKA STACJONARNA, ZDALNA W DOMU, A MOŻE HYBRYDOWA – PRZEZ PANDEMIE ŚWIAT STANĄŁ NA GŁOWIE, A WRAZ Z NIM M.IN. SYSTEM EDUKACJI. 1 WRZEŚNIA ZBLIŻA SIĘ JEDNAK WIELKIMI KROKAMI, A TO OZNACZA KONIECZNOŚĆ SKOMPLETOWANIA SZKOLNEJ WYPRAWKI. JAK PRZYGOTOWAĆ DZIECKO DO NOWEGO ROKU SZKOLNEGO, KIEDY NIE MAMY PEWNOŚCI, JAK BĘDZIE WYGLĄDAŁ?

Doświadczenia ubiegłego roku szkolnego zburzyły dobrze znany wzór przygotowań do powrotu do szkoły. Komputery, biurka i wygodne krzesła stały się – obok podręczników i zeszytów ćwiczeń – podstawową potrzebą uczniów w Polsce i na świecie. Za to plecaki, galowe ubrania czy nawet buty sportowe poszły w odstawkę.

– Kompletując szkolną wyprawkę, warto kierować się rozsądkiem i odsunąć na bok przyzwyczajenia. Przykładowo przed wizytą w sklepie sprawdźmy najpierw, czy musimy kupować nowy tornister dla naszego ucznia – może ten poprzedni wcale nie uległ zniszczeniu. Co ważne, jeśli z jakiegoś powodu zmienimy zdanie, możemy kupić go nieco później, po bardzo okazyjnej cenie, gdy sklepy zaczną organizować posezonowe wyprzedaże – radzi stylistka związana z marką KiK.

Wygodnie i ładnie

Nieco inaczej sprawa wygląda z ubraniami – zarówno tymi na co dzień, jak i strojami na WF czy pozalekcyjne zajęcia sportowe. – Tutaj sprawa jest prosta. Jeśli dziecko wyrosło ze swoich zeszłorocznych butów i ubrań, trzeba kupić nowe i kropka. Warto postawić na takie,

które będą na tyle wygodne i niekrępujące ruchów, by dziecko czuło się w nich dobrze również w domu. W sklepach nie brakuje kolekcji ubrań dziecięcych, które są wygodne, a przy tym ładne i niedrogie – przypomina ekspertka KiK.

Dobrze, żeby w sklepie uczeń aktywnie uczestniczył w wyborze koszulek, skarpetek czy spodni. To wspomogłoby jego poczucie samodzielności. Nowy rok szkolny to stres dla każdego dziecka, w tak niepewnych czasach tym bardziej, więc postaramy się, by przygotowania do niego były dla malucha jak najprzyjemniejsze.

Przebijanie w przyborach

Kiedy już zadamy o odpowiednią garderobę, czas na to, co prostsze i chyba najprzyjemniejsze w całym szykowaniu powrotu do szkoły: kompletowanie przyborów. W sklepach możemy znaleźć duży wybór przyborów szkolnych – od temperówek, przez kredki oraz flamastry, po piórniki. Kosztują nierzadko dosłownie grosze lub kilka, kilkanaście złotych, ale przede wszystkim mają jedną ogromną zaletę – przy-

dadzą się w każdym modelu nauki, także w domu. O ile nie możemy mieć pewności, jak często w nadchodzącym roku szkolnym uczeń sięgnie po plecak lub strój na WF, o tyle z pewnością użyje długopisów, ołówków czy flamastrów, by robić notatki, zakreślać ważne fragmenty lub rozwiązywać zadania.

Jeśli tylko możemy sobie na to pozwolić, dajmy dziecku nieco zaszałeć. Niech do podstawowej wyprawki dobierze sobie kilka drobiazgów, które mu się spodobają. Pachnące gumki do mazania (które najpewniej ostatecznie posłużą do zabawy), kolorowe okładki na zeszyty, odbłaskowe naklejki, linijki z brokatem to niekosztowne dodatki, które umilą maluchowi naukę.

300 plus

Przypominamy, że do 30 listopada 2021 roku można składać wnioski o 300 zł na dziecko w ramach programu „Dobry Start”. Świadczenie

przysługuje raz w roku na dziecko uczące się w szkole, aż do ukończenia przez nie 20. roku życia lub 24 lat w przypadku dzieci z niepełnosprawnościami.

Jeśli chodzi o elektroniczne składanie wniosku, to do dyspozycji rodziców jest kilka kanałów. Mogą to zrobić za pomocą Platformy Usług Elektronicznych ZUS, bankowości elektronicznej w 15 bankach lub portalu Emp@tia. Natomiast opiekunowie faktyczni, prawni uczących się dzieci czy dyrektorzy placówek opiekuńczo-wychowawczych takie wnioski mogą składać jedynie za pośrednictwem PUE ZUS.

Aby złożyć wniosek za pośrednictwem PUE ZUS, trzeba mieć założony profil na tym portalu.

Bezcenna, emocjonalna wyprawka

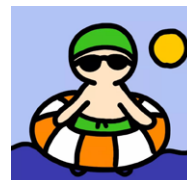
Na koniec pozostaje najważniejszy element wyposażenia dziecka na nowy rok szkolny – miłość i wsparcie rodziców. Skoro daliśmy radę w ubiegłym roku, w tym poradzimy sobie na pewno! (JJ)

SŁOWO MIESIĄCA

W czasie wakacji ruszyła ogólnopolska akcja informacyjno-edukacyjna „Kręci mnie bezpieczeństwo nad wodą”, poświęcona bezpieczeństwu osób przebywających w wodzie lub nad wodą.

(źródło: policja.pl)

Plaża

AUTOR: WERONIKA NOWAKOWSKA

Liczba miesiąca

Tyle medali zdobyli polscy uczniowie na 62. Międzynarodowej Olimpiadzie Matematycznej. Nasza reprezentacja uplasowała się na 13. miejscu wśród drużyn ze 107 krajów.

(źródło: MEiN)

6

KURIER
NAUCZYCIELSKI

Dziel się wiedzą z Kurierem!

Twój artykuł pomoże Ci w awansie i zainspiruje innych!

WWW.KURIERNAUCZYCIELSKI.PL

KURIER
NAUCZYCIELSKI

Wydawca:

Kraf Consulting Sp. z o.o.,
ul. Sienkiewicza 1, 43-100 Tychy
tel. 32 787 57 47, 739 290 210
e-mail:
redakcja@kuriernauczycielski.pl

Redaktor naczelny:
Danuta Słowik

Redaguje: zespół

**Opracowanie graficzne
i skład komputerowy:**
Comsoft Sp. z o.o.

Druk:
Polska Press Sp. z o.o.

Redakcja nie zwraca tekstów ani innych materiałów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo do skrótów i redakcyjnego opracowania tekstów przyjętych do druku. Za treść reklam i ogłoszeń redakcja nie odpowiada.

DZIEŃ OTWARTY

Ogniska Artystycznego ACH! im. Alberta Chmielowskiego

18.09.2021 r. (sobota) godz. 10:00-12:00

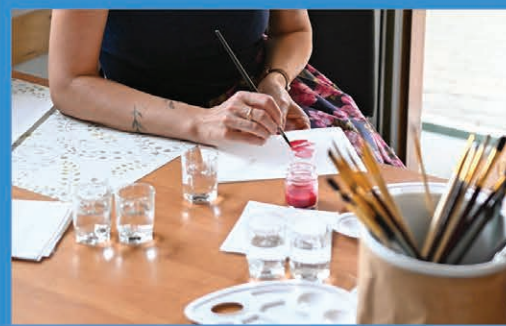
PRZYGODA Z GLINĄ

ALCHEMIA KOLORU

TAJEMNICA AKWARELI

WYZWANIA PŁASKORZEŻBY

POTĘGA MUZYKI

Szczegóły na stronie
www.chmielowski.edu.pl
f Ognisko Artystyczne ACH

517 137 727 lub 515 403 191

ognisko@chmielowski.edu.pl

KURIER
NAUCZYCIELSKI

We wrześniu odbędą się spotkania informacyjne dla rodziców

Szczepienia uczniów W SZ

1 WRZEŚNIA UCZNIOWIE WSZYSTKICH TYPÓW SZKÓŁ WRACAJĄ DO NAUKI STACJONARNEJ. MINISTERSTWO EDUKACJI I NAUKI ORAZ MINISTERSTWO ZDROWIA CHCĄ, ABY TAK POZOSTAŁO DO KOŃCA TEGO ROKU SZKOLNEGO. CZY TAK BĘDZIE, W DUŻEJ MIERZE ZALEŻY OD ODPORNOŚCI POPULACYJNEJ, KTÓRĄ DAJE ODPOWIEDNI POZIOM ZASZCZEPIONYCH PRZECIWKO COVID-19. DLATEGO W PIERWSZYCH DNIACH WRZEŚNIA W SZKOŁACH ODBĘDĄ SIĘ SPOTKANIA INFORMACYJNE W SPRAWIE SZCZEPIEŃ UCZNIÓW W WIEKU 12–18 LAT. SZCZEPIENIA W SZKOŁACH BĘDĄ DOBROWOLNE I O ICH PRZEPROWADZENIU ZDECYDUJĄ RODZICE.

Już od 7 czerwca br. rodzice mogli rejestrować na szczepienie dzieci, które ukończyły 12. rok życia. Wcześniej została uruchomiona rejestracja dla uczniów w wieku 16 i 17 lat. Aktualnie takie szczepienia odbywają się w punktach populacyjnych i powszechnych. Jednak do tej pory odsetek zaszczepionych w tej grupie wiekowej wynosi zaledwie 25 proc. Tendencja jest taka, że im młodszy nastolatek, tym mniej zaszczepionych. Na szczepionkę w dużej mierze decydowali się rodzice, których pociechy mają obniżoną odporność na skutek występowania u nich przewlekłych chorób.

We wrześniu br. ruszy w szkołach akcja szczepień uczniów w wieku 12–18 lat wedle następującego harmonogramu:

- **1–5.09 – tydzień informacyjny** – lekcje wychowawcze i spotkania z rodzicami o charakterze informacyjno-edukacyjnym,
- **6–12.09 – tydzień przygotowania do szczepienia** – zbieranie przez wychowawców zgód od rodziców i opiekunów prawnych na szczepienie dzieci,
- **13–19.09 – tydzień szczepień.**

ORGANIZACJA SZCZEPIEŃ

Jak zapowiedziało Ministerstwo Edukacji i Nauki, szczepienia odbędą się w istniejącej bazie punktów szczepień populacyjnych i powszechnych oraz na terenie szkół (tryb mobilny). Szczepienia będą odbywały się dopuszczonymi preparatami firm Pfizer i Moderna.

Tryb mobilny będzie realizowany przez doświadczone podmioty lecznicze prowadzące stacjonarne punkty szczepień. Punkty zapewnią m.in. obecność lekarza podczas kwalifikacji do szczepienia dziecka, przygotowanie kadry zespołu szczepiącego oraz utylizację odpadów medycznych, jeśli szczepienie będzie realizowane na terenie szkoły.

Podczas akcji szczepień w szkołach zaszczepieni będą mogli być także rodzice ucznia oraz pracownicy szkoły.

– Jeśli będą ku temu warunki organizacyjno-lokalowe, to szkoła będzie mogła urządzić u siebie mobilny punkt szczepień albo zorganizować dojazd uczniów do populacyjnego punktu szczepień – powiedziała na jednej z konferencji prasowych Małgorzata Machałek, wiceminister edukacji i nauki. – Musimy promować szczepienia. Są dobrodziejstwem. To, czy nauka będzie prowadzona zdalnie, będzie zależało od rozwoju epidemii, a to z kolei od tego, czy się zaszczepimy – dodała.

OBECNOŚĆ RODZICA PODCZAS SZCZEPIENIA DZIECKA

Do szczepienia przeciwko COVID-19, podobnie jak w populacyjnych punktach szczepień, wymagana jest zgoda rodzica lub prawnego opiekuna dziecka złożona na kwestionariuszu wstępnego wywiadu przesiewowego przed szczepieniem. Rodzice powinni zwrócić szczególną uwagę na rzetelne wypełnienie kwe-

stionariusza kwalifikacyjnego do szczepienia.

ce przygotowania się ucznia do szczepienia. Dziecko powinno być wypasane, bo sen korzystnie wpływa na układ odpornościowy organizmu. Przed szczepieniem przyda się drobna aktywność fizyczna (gimnastyka). Należy dopilnować, aby dziecko nie było na czczo. Przed przyjęciem szczepionki powinno zjeść pełnowartościowy posiłek. Należy skonsultować z lekarzem kwestię leków, które dziecko regularnie przyjmuje. Ta decyzja nie powinna być podjęta samodzielnie przez rodziców.

Najczęstsze działania niepożądane u dzieci w wieku od 12 do 17 lat są podobne do tych u osób w wieku 18 lat i starszych. Obejmują one ból i obrzęk w miejscu wstrzyknięcia, zmęczenie, ból głowy, ból mięśni i stawów, powiększenie węzłów chłonnych, dreszcze, nudności, wymioty i gorączkę. Większość tych działań niepożądanych miała nasilenie od łagodnego do umiarkowanego

Szczepienia uczniów mają się odbywać w dniach 13–19 września br. FOT.PL.FREEPIK.COM

”

MINISTER CZARNEK POINFORMOWAŁ, ŻE NIE BĘDZIE OBOWIĄZKU SZCZEPIEŃ DLA NAUCZYCIELI. – BLISKO 80 PROC. OSÓB Z TEGO ŚRODOWISKA ZASZCZEPIŁO SIĘ W PIERWSZEJ GRUPIE – PRZYPOMNIAŁ MINISTER. PRZEMYSŁAW CZARNEK DODAŁ, ŻE RÓWNIEŻ WOBEC UCZNIÓW NIE SĄ PLANOWANE OBOWIĄZKOWE SZCZEPIENIA PRZECIW COVID-19. W SZKOŁACH NIE BĘDZIE TEŻ OBOWIĄZKOWYCH TESTÓW NA OBECNOŚĆ KORONAWIRUSA.

stionariusza kwalifikacyjnego do szczepienia. Ważne jest, aby podali wszystkie istotne informacje o zdrowiu dziecka. Rodzic może, ale nie musi być obecny podczas szczepienia.

PRZYGOTOWANIE UCZNIA DO SZCZEPIENIA

Wspólnie z Ministerstwem Zdrowia MEiN opracowało rekomendacje dla rodziców dotyczą-

i zwykle przemijała w ciągu kilku dni od otrzymania szczepionki. Więcej na temat bezpieczeństwa szczepionek – CZYTAJ W LIŚCIE MINISTRA ZDROWIA.

DLACZEGO WARTO SIĘ ZASZCZEPIĆ?

Jak podaje MEiN, szczepionka to najlepszy sposób na przerwanie transmisji wirusa, a tym samym na powrót do życia, które znamy

sprzed okresu pandemii. Zaszczepienie się jak największej liczby osób zwiększa szansę na trwały powrót do stacjonarnych zajęć w szkołach, placówkach i na uczelniach, wydarzeń kulturalnych czy spotkań rodzinnych i towarzyskich. Dzięki szczepionce możemy chronić nie tylko nas samych, ale także naszych najbliższych.

Szczepionka wyzwała w organizmie człowieka naturalną produk-

cję przeciwciał. Stymuluje także nasze komórki odpornościowe, aby chroniły nas przed zakażeniem COVID-19. Szczepionka jest darmowa i dobrowolna.

Minister Czarnek poinformował, że nie będzie obowiązku szczepień dla nauczycieli. – Blisko 80 proc. osób z tego środowiska zaszczepiło się w pierwszej grupie – przypomniał minister. Przemysław Czarnek dodał, że również wobec uczniów nie są planowane obowiązkowe szczepienia przeciw COVID-19. W szkołach nie będzie też obowiązkowych testów na obecność koronawirusa. Jedyną weryfikacją, jak dotąd, będzie pomiar temperatury. To będzie nadal podstawowy wskaźnik decydujący o tym, czy dziecko może wejść do szkoły, czy nie.

Minister edukacji i nauki podkreślił, że jego resort będzie zachęcał do szczepień również dzieci od 5. do 12. roku życia, jeśli szczepionki dla tej grupy wiekowej uzyskają akceptację Europejskiej Agencji Leków.

Oprac. (JJ)

zkołach

Jak werbuja sekty cz. 4

Student na celowniku

JEDNĄ Z BARDZIEJ INTERESUJĄCYCH FORM WERBUNKU JEST ZAKŁADANIE PRZEZ SEKTY ORGANIZACJI FASADOWYCH (INACZEJ PARALELNYCH). SĄ TO INICJATYWY NA POZÓR NIEZALEŻNE, LECZ W PRAKTYCE UTRZYMYWANE I KONTROLOWANE PRZEZ GRUPĘ KULTOWĄ.

LIST MINISTRA ZDROWIA

„Szanowni Dyrektorzy Szkół, Nauczyciele, Rodzice, Uczniowie! Piszę do Państwa, by przedstawić pełną informację na temat prowadzonych w Polsce szczepień przeciw COVID-19. Szczególnie kieruję ten list do tych, którzy z różnych względów obawiają się szczepień i odbierają sprzeczne, czasem wykluczające się, doniesienia medialne, czy też opinie kierowane przez różne środowiska i organizacje.

Bez wątpienia szczepienia są jednym z najbardziej skutecznych i efektywnych działań profilaktycznych, stanowiącym najsilniejszy oręż w zapobieganiu oraz zwalczaniu chorób zakaźnych na świecie. Wszystkie szczepionki przeciw COVID-19 dostępne w krajach Unii Europejskiej, a co za tym idzie również w Polsce przeszły procedurę dopuszczenia do obrotu decyzją Komisji Europejskiej po wcześniejszej naukowej ocenie Europejskiej Agencji Leków.

Tym samym, co należy stanowczo podkreślić, stosowanie szczepionek nie jest żadnym eksperymentem medycznym. Wszystkie szczepionki to produkty lecznicze zarejestrowane z wskazaniami stosowania w celu zapobiegania chorobie COVID-19 wywołanej przez wirusa SARS-CoV-2. Bezpieczeństwo ich stosowania, skuteczność i jakość zostały pozytywnie ocenione przez Europejską Agencję Leków, w której zasiada również przedstawiciel Polski.

Szczepionki przeciwko COVID-19 są opracowywane zgodnie z tymi samymi wymogami dotyczącymi jakości, bezpieczeństwa i skuteczności, jak inne produkty lecznicze. Kierując się koniecznością pilnej walki ze światową pandemią i koniecznością ochrony zdrowia oraz życia ludzkiego procedury rejestracyjne szczepionek zostały skrócone, ale wszystkie badania wykonano w oparciu o najwyższe standardy bezpieczeństwa, podobnie jak to się dzieje w przypadku innych szczepionek. Nie pominięto żadnego wymaganego etapu badań ani kontroli. Wszystkie badania laboratoryjne, zarówno niekliniczne na zwierzętach, jak i kliniczne na ludziach zostały przeprowadzone zgodnie z najbardziej rygorystycznymi zasadami, standardami i kryteriami etycznymi. Wydanie pozwolenia dopuszczającego szczepionkę do obrotu oznacza zatem, że jakość, bezpieczeństwo i skuteczność takiego produktu leczniczego została udowodniona na podstawie odpowiednich badań klinicznych, przedklinicznych i chemiczno-farmaceutycznych.

Wszystkie informacje związane ze stosowaniem szczepionek przeciw COVID-19, w tym przeciwwskazania oraz działania niepożądane określają Charakterystyki Produktu Leczniczego (CHPL) dla poszczególnych szczepionek, które są dostępne na stronie internetowej Ministerstwa Zdrowia. Dotychczas dopuszczone do szczepienia przeciw COVID-19, w grupie wiekowej od 12. roku życia zostały dwa produkty:

- Comirnaty firmy Pfizer/BioNTech,
- Spikevax firmy Moderna Biotech Spain, S. L.

Dopuszczenie do stosowania pierwszej ze szczepionek, tj. Comirnaty w grupie wiekowej 12–15 lat nastąpiło w oparciu o dane zebrane do 13 marca 2021 r., na próbie 2260 nastolatków (1131 w grupie produktu leczniczego Comirnaty i 1129 w grupie placebo). Spośród tych uczestników 1308 nastolatków (660 w grupie produktu leczniczego Comirnaty i 648 w grupie placebo) objęto kontrolą przez co najmniej dwa miesiące po drugiej dawce produktu leczniczego Comirnaty.

Najczęściej występującymi działaniami niepożądanymi u młodzieży w wieku od 12 do 15 lat były: ból w miejscu wstrzyknięcia (>90%), zmęczenie i ból głowy (>70%), ból mięśni i dreszcze (>40%), ból stawów i gorączka (>20%).

Jak więc widać były to dość lekkie działania niepożądane. Z kolei skuteczność i bezpieczeństwo szczepionki Spikevax w grupie młodzieży potwierdzono w badaniu klinicznym z udziałem 3732 dzieci w wieku od 12 do 17 lat. W badaniu brało udział 2773 uczestników od ukończenia 12. roku życia do ukończenia 16. roku życia i 959 uczestników od 17. roku życia do ukończenia 18. roku życia. Wyniki badań pozwoliły stwierdzić, że skuteczność produktu Spikevax u dzieci w wieku od 12 do 17 lat jest podobna do skuteczności u dorosłych.

Najczęstsze działania niepożądane u dzieci w wieku od 12 do 17 lat są podobne do tych u osób w wieku 18 lat i starszych. Obejmują one ból i obrzęk w miejscu wstrzyknięcia, zmęczenie, ból głowy, ból mięśni i stawów, powiększenie węzłów chłonnych, dreszcze, nudności, wymioty i gorączkę. Większość tych działań niepożądanych miała nasilenie od łagodnego do umiarkowanego i zwykle przemijała w ciągu kilku dni od otrzymania szczepionki.

Bezpieczeństwo i skuteczność szczepionek zarówno u dzieci, jak i u dorosłych, są cały czas ściśle monitorowane. W celu poszukiwania odpowiedzi, informacji lub potwierdzenia posiadanej wiedzy, zapraszam na portal prowadzony przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny: <http://szczepienia.pzh.gov.pl/...>

Z poważaniem z upoważnienia ministra zdrowia
Anna Goławska
podsekretarz stanu

Reklama sekty scjentologicznej w Los Angeles FOT. PIOTR T. NOWAKOWSKI

Pod pociągającymi hasłami pomocy humanitarnej, walki z głodem, pokoju światowego, nauki czy kultury kryją się inicjatywy, które mają wspomagać działalność macierzystego podmiotu, w tym także działalność rekrutacyjną.

Metoda ta w ogromnym stopniu została rozwinęta przez Kościół zjednoczeniowy. Założyciel sekty, Sun Myung Moon (1920–2012), rozwinął szereg dochodowych i niedochodowych organizacji, pod których szyldem jego wyznawcy przenikają do różnych środowisk i warstw społecznych. Nawiązują w ten sposób kontakty z politykami, naukowcami, duchownymi, artystami bądź studentami – tymi ostatnimi zajmujemy się w niniejszym odcinku.

Młodzi ludzie opuszczający dom, aby w nowym środowisku zdobywać wykształcenie, stają się atrakcyjnym celem dla osób umiejących zręcznie wykorzystać sytuacje kryzysowe w życiu człowieka. Toteż szereg sekt zarzuca sieci na terenie ośrodków akademickich.

Jak przekonuje Jean Ritchie, studenci stacjonarni mają sporo wolnego czasu i – przy niewielkiej zachęcie – dają się łatwo nakłonić do poszukiwania treści duchowych. Studenci wywodzący się z klasy średniej odznaczają się skądinąd wysoką inteligencją i poziomem wykształcenia, a takimi osobami sekty są najbardziej zainteresowane

(por. J. Ritchie, *Tajemniczy świat sekt i kultów*, Warszawa 1994, s. 15–16).

Do najbardziej aktywnych studentów przybudówek moonistów należy Collegiate Association for the Research of Principles (w skrócie CARP), a w tłumaczeniu na język polski: Akademickie Stowarzyszenie Urzeczywistniania Wartości Uniwersalnych (ASUWU). Organizacja ta określa się jako międzynarodowy ruch studencki poszukujący możliwości pozytywnego i konstruktywnego rozwiązania problemów współczesnego świata.

CARP prowadzi rekrutację wśród studentów, nie uprzedzając, że stanowi odgańlenie Kościoła zjednoczeniowego. O tej oszukańczej praktyce wspomina były moonista Steven Hassan: „Kazano mi założyć oficjalny klub studencki w Queens College, mimo że nie byłam studentem. Klub miał się nazywać Collegiate Association for the Research of Principles, w skrócie CARP. Uporałem się z tym w kilka tygodni i zostałem jego kierownikiem. Mimo iż mówiłem studentom, że CARP nie ma związku z żadną inną grupą, wszelkie instrukcje i fundusze otrzymywałem od przywódcy Kościoła zjednoczeniowego w Queens” (por. S. Hassan, *Psychomanipulacja w sektach*, Łódź 1997, s. 46).

W Polsce organizacja CARP znana jest z głośnego zdarzenia, które miało miejsce na Uniwersytecie Gdańskim. Otóż 18 listopada 1996 roku

miał się odbyć na uczelni Tydzień Kultury Studenckiej. Współorganizatorem, oprócz działającego przy uczelni Akademickiego Centrum Kultury, było Akademickie Stowarzyszenie Urzeczywistniania Wartości Uniwersalnych. Kompetencje rozdzielono następująco: ludzie z CARP-u zobowiązali się sprowadzić za darmo wykładowców oraz wydrukowali plakaty i ulotki, w których przedstawiali się jako współorganizatorzy, ACK miało zająć się resztą.

Przypuszczalnie nikt z władz uczelni nie wiedział, że CARP jest studenckim satelitą Kościoła zjednoczeniowego, a jeśli nawet wiedział, to nie czynił z tego żadnego problemu. Jak się wydaje, impreza doszłaby do skutku, gdyby nie to, że w dniu jej rozpoczęcia prorektorowi ds. studenckich wpadła w ręce poranna prasa. Ku swemu zaskoczeniu przeczytał w niej, jak sam przyznaje, że „jakaś sekta podszywa się pod Akademickie Centrum Kultury i organizuje wspólnie z nim imprezę”. Po czym postanowił tę imprezę odwołać.

Piotr T. NOWAKOWSKI
Pedagog i publicysta, doktor
habilitowany nauk społecznych, profesor
Uniwersytetu Rzeszowskiego;
jest autorem książek poruszających
problematykę dotyczącą sekt: Sekty:
co każdy powinien wiedzieć, Maternus
Media, Tychy 1999; Sekty: oblicza
werbunku, Maternus Media, Tychy 2001;
Sekty jako problem współczesności,
Górnośląska Wyższa Szkoła Pedagogiczna,
Mysłowice 2008.

Pilotażowy program „Poznaj Polskę”

Ministerstwo dofinansuje wycieczki szkolne

WE WRZEŚNIU RUSZA PILOTAŻOWY PROGRAM „POZNAJ POLSKĘ”. W JEGO RAMACH CHĘTNE SZKOŁY OTRZYMĄ OD MINISTERSTWA EDUKACJI I NAUKI PIENIĄDZE NA DOFINANSOWANIE WYCIECZEK DO ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W POLSCE MUZEÓW, MIEJSC PAMIĘCI, OBIEKTÓW KULTURY, INSTYTUCJI POPULARYZUJĄCYCH OSIĄGNIĘCIA NAUKI. MEiN PRZEKAŻE NA TEN CEL W TYM ROKU 15 MLN ZŁ.

Jak informuje minister Przemysław Czarnek, przedsięwzięcie „Poznaj Polskę” to sposób na poznanie naszego dziedzictwa narodowego i kulturowego oraz popularyzację osiągnięć polskiej nauki.

– Dofinansujemy wycieczki edukacyjne dzieci i młodzieży. Będzie to cenna pomoc dla nauczycieli w realizacji podstawy programowej. Przedsięwzięcie uatrakcyjni również proces nauczania: nauka w unikalnym środowisku edukacyjnym, poszukiwanie śladów historii, eksperymentowanie w centrach nauki. Będzie to też promocja nowoczesnej edukacji patriotycznej – mówi minister Czarnek.

Jakie wycieczki będą dofinansowywane?

Dofinansowane zostaną wyjazdy organizowane w trakcie zajęć lekcyjnych, czyli od września do czerwca, których program będzie obejmował:

- w przypadku wycieczki jednodniowej – co najmniej dwa punkty edukacyjne,
- w przypadku wycieczki dwudniowej – co najmniej cztery punkty edukacyjne,
- w przypadku wycieczki trzydniowej – co najmniej sześć punktów edukacyjnych.

Wycieczki będą realizowane w ramach czterech obszarów edukacyjnych:

- Śladami Polskiego Państwa Podziemnego,
- Śladami kardynała Stefana Wyszyńskiego,
- Kultura i dziedzictwo narodowe,
- Największe osiągnięcia polskiej nauki.

Kto może ubiegać się o dotację na zorganizowanie wycieczki?

Dofinansowanie wycieczki otrzymają organy prowadzące szkoły publiczne (gminy, starostwa) oraz niepubliczne. Przedsięwzięcie jest skierowane do uczniów ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych (publicznych i niepublicznych) w trzech grupach wiekowych:

- I grupa – klasy I–III ze szkół podstawowych,
- II grupa – klasy IV–VIII ze szkół podstawowych,
- III grupa – szkoły ponadpodstawowe.

Kryteria dofinansowania wycieczki

Szkoła otrzyma dofinansowanie w wysokości do 80 proc. planowanych kosztów wycieczki, maksymalnie na:

- wycieczkę jednodniową – do 5 tys. zł,
- wycieczkę dwudniową – do 10 tys. zł,
- wycieczkę trzydniową – do 15 tys. zł.

Pozostałe 20 proc. kosztów wycieczki organ prowadzący będzie finansować z własnych środków.

Co szkoła może sfinansować w ramach dotacji?

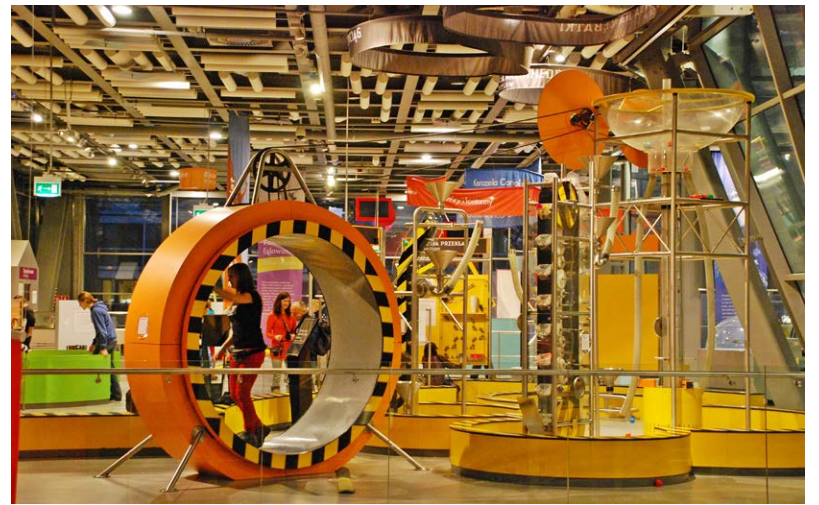
Przyznane pieniądze szkoła będzie mogła przeznaczyć na sfinansowanie takich kosztów jak przejazd, bilety wstępu, usługi przewodnika, zakwaterowanie, wyżywienie oraz ubezpieczenie uczestników wycieczki.

Kiedy ruszy nabór wniosków do programu?

Organy prowadzące szkoły będą mogły składać wnioski od 6 do 30 września br. lub do wyczerpania środków przeznaczonych na finansowanie przedsięwzięcia w bieżącym roku. O przyznaniu środków decydować będzie kolejność wpływu do ministerstwa prawidłowo wypełnionych wniosków. Lista zakwalifikowanych wniosków będzie udostępniona w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie MEiN.

Jak złożyć wniosek o dofinansowanie przedsięwzięcia?

MEiN zapewnia, że procedura jest bardzo prosta. Nauczyciel zgłasza chęć wyjazdu na szkolną wycieczkę dyrektorowi szkoły, który następnie przekazuje to zgłoszenie do organu

Można uzyskać dofinansowanie m.in. na wycieczkę do Centrum Nauki Kopernik
FOT. J. JĘDRYSIK

prowadzącego. Z kolei organ prowadzący wypełnia tzw. formularz ogólny udostępniony w strefie pracownika SIO. Formularz po pozytywnej weryfikacji przez MEiN będzie uzupełniany wnioskami o dofinansowanie wycieczek.

Jeśli organem prowadzącym szkołę nie jest jednostka samorządu terytorialnego, wówczas zarówno tzw. formularz ogólny, jak i wniosek wypełni dyrektor szkoły po wcześniejszym uzyskaniu upoważnienia od organu prowadzącego.

Przedsięwzięcie „Poznaj Polskę” będzie realizowane we współpracy

z Instytutem Dziedzictwa Myśli Narodowej, Fundacją Nauk Humanistycznych oraz Narodowym Instytutem Kultury i Dziedzictwa Wsi. Podmioty te przygotują propozycję punktów edukacyjnych do wycieczek, uwzględniając grupy wiekowe uczniów.

Jeszcze w sierpniu szkoły otrzymały szczegółowe informacje o przedsięwzięciu „Poznaj Polskę”. Formularz zgłoszeniowy będzie udostępniony w SIO od 6 września.

Przedsięwzięcie „Poznaj Polskę” jest elementem rządowego programu „Polski Ład”.

(J), źródło: MEiN

Jak będą wyglądały lekcje wychowania fizycznego w tym roku szkolnym?

WF w dobie pandemii

WE WRZEŚNIU BR. UCZNIOWIE WRACAJĄ DO LEKCJI W MURACH SZKOLNYCH. POMIMO TO – W ZWIĄZKU Z CIĄGLE WYSTĘPUJĄCYM ZAGROŻENIEM EPIDEMIOLOGICZNYM – MINISTERSTWO EDUKACJI I NAUKI, SANEPID I MINISTERSTWO ZDROWIA OPUBLIKOWAŁY WYTYCZNE W SPRAWIE ORGANIZACJI ZAJĘĆ W TRYBIE STACJONARNYM. NAJWIĘCEJ KONTROWERSJI WZBUDZIŁY REKOMENDACJE DOTYCZĄCE WYCHOWANIA FIZYCZNEGO.

W dokumencie czytamy m.in., że zaleca się korzystanie przez uczniów z boiska szkolnego oraz pobyt na świeżym powietrzu na terenie szkoły. Rekomenduje się organizację wyjść w miejsca otwarte, takich jak

park, las, tereny zielone, z zachowaniem dystansu od osób trzecich oraz przestrzeganiem zasad obowiązujących w przestrzeni publicznej. Należy unikać wyjść grupowych i wycieczek do zamkniętych przestrzeni

z infrastrukturą, która uniemożliwia zachowanie dystansu społecznego. Natomiast podczas realizacji zajęć, w tym zajęć wychowania fizycznego i sportowych, na których nie można zachować dystansu, należy

MEiN zaleca, aby na WF-ie (w przypadkach, kiedy nie można zachować wymaganego dystansu) zrezygnować z ćwiczeń i gier kontaktowych
FOT. PL.FREEPIK.COM

zrezygnować z ćwiczeń i gier kontaktowych.

Ten ostatni zapis znacząco ogranicza możliwości gry chociażby w koszykówkę, piłkę ręczną lub nożną w szkolnych salach gimnastycznych. Na szczęście to

jedynie ogólne zalecenie, bo ministerstwo pozostawiło autonomię w podjęciu decyzji dyrektorom szkół, którzy najlepiej znają i rozumieją wszystkie uwarunkowania swojej placówki.

Ciąg dalszy na str. 9

O kształtowaniu charakteru cz. 19

Trzeźwość, czyli o rozumnej konsumpcji napojów procentowych

JAK CNOTA WSTRZEMIĘŻLIWOŚCI SKŁANIA NAS DO UMIARU W SPOŻYWANIU POKARMÓW, TAK TRZEŻWOŚĆ WPROWADZA RZUMNĄ MIARĘ W ODNIESIENIU DO NAPOJÓW. I TO NIE BYLE JAKICH, BO MAJĄCYCH WŁAŚCIWOŚĆ PODNIECENIA ZMYŚŁÓW CZŁOWIEKA, A NAWET POZBAWIENIA GO ROZUMU. DLA ŚW. TOMASZA Z AKWINU (OK. 1225–1274) TRZEŻWOŚĆ OZNACZA UMIARKOWANIE, A NIE ABSTYNENCJĘ, JAKKOLWIEK TEJ DRUGIEJ WCALE NIE WYKLUCZA.

Pijak chce, alkoholik musi

Osobę skłoną do przesadnego zaglądania do kieliszka zwykło się nazywać pijakiem lub alkoholikiem. Choć dla wielu są to stwierdzenia tożsame, zachodzi między nimi istotna różnica, którą trafnie oddaje powiedzenie, że pijak mógłby przestać pić, gdyby chciał – alkoholik chciałby przestać pić, gdyby mógł.

Jako że to obraz dość ogólny, należy się parę słów dookreślenia. Otóż w obu przypadkach mamy do czynienia z nadużywaniem alkoholu. Tyle że pijak sięga po alkohol dla przyjemności, a po jego odstawieniu nie doświadcza poważniejszych dolegliwości. Z kolei alkoholik odczuwa konieczność sięgania po etanol jako przymus psychiczny i potrzebę fizyczną. Mówimy tu już o uzależnieniu, chorobie sensu stricto, gdy kolejna dawka pozwala pozbyć się objawów zespołu abstynencyjnego, tj. dolegliwości wywołanych odstawieniem alkoholu, takich jak drgawki, dreszcze, rozdrażnienie, bezsenność, ból głowy, utrata apetytu, biegunka czy wymioty. Alkoholik traci kontrolę nad piciem i nie potrafi się zatrzymać nawet wtedy, gdy natóg rujnuje jego życie.

Droga do alkoholizmu

Samo pijaństwo nie oznacza jeszcze uzależnienia, jednak łatwo może się w nie przerodzić. Amerykański biostatystyk i fizjolog E. Morton Jellinek (1890–1963) wyróżnił cztery fazy rozwoju alkoholizmu.

Faza wstępna, zwana prealkoholową, trwa niekiedy kilka lat. Picie rozpoczyna się niewinnie i na ogół nie sposób go odróżnić od społecznie przyjętej normy. Cechuje się rosnącą tolerancją na alkohol, czyli potrzebą przyjmowania większej dawki w celu podtrzymania dotychczasowego efektu. W przypadku fazy ostrzegawczej, inaczej zwiastunowej, jednostka poszukuje okazji do picia – wspólnie z innymi, w samotności, a nawet w ukryciu. Wypiera możliwość zaistnienia

problemu alkoholowego. Występują także epizody urwania filmu i zmiany w zachowaniu. Faza krytyczna, zwana ostrą, przejawia się utratą kontroli nad piciem, skutkującą zaniedbywaniem obowiązków i relacji. Problem alkoholowy zaś jest już dostrzegalny dla otoczenia. Wreszcie faza przewlekła, inaczej chroniczna, oznacza przymus picia ujawniający się w postaci nawet wielodniowych ciągów alkoholowych, a przerwa w piciu wywołuje następstwa będące objawami wspomnianego zespołu abstynencyjnego. Pogłębiają się problemy

psychiczne, postępuje degradacja społeczna i rodzinna, chory przestaje kontrolować własne życie.

Pod rękę z rozsądkiem

Wedle *Uniwersalnego słownika języka polskiego* PWN trzeźwy to ktoś „niezamroczone alkoholem, niebędący pijanym”, lecz również „kierujący się w swoim postępowaniu rozumem, rozsądkiem, a nie emocjami, trafnie oceniający sytuację”.

Ślad obu perspektyw znajdujemy w ujęciu zaproponowanym przed wiekami przez św. Tomasza: „W wypadku pijaństwa człowiek świadomie i własnowolnie pozbawia się zdolności używania rozumu, który sprawia, że czynimy dobrze, a unikamy zła”. Wystarczyłoby to w zasadzie za zręby definicji sytuującej cnotę trzeźwości wśród sprawności zaprowadzających umiar w naszym życiu osobistym. Dopiero zbyt pogoń za przyjemnością używania alkoholu prowadzi do utraty wspomnianej miary, objawiając się w postaci wady pijaństwa, a to na swój sposób nas degraduje.

„Kiedy zwierzęta prowadzi się do wody, aby mogły zgasić pragnienie, to nie chcą więcej pić niż trzeba – niech zważą pijacy, jeśli nie gorsi są od zwierząt” – pisał św. Augustyn z Hippo (354–430).

Cnota również społeczna

W czasach Akwinaty trzeźwość pojmowano raczej jako cnotę indywidualną: jeden sobie wypracował umiar w tym względzie, inny zaś nie, a skutki pijaństwa zrzucono na karb osobistej niedojrzałości tego ostatniego. Choć przyznać trzeba, że świat doświadczał również dalekosieżnych następstw tejże wady, o czym przypomina historia Aleksandra Wielkiego (356–323 przed Chr.), którego wczesna śmierć, przypisywana niepojętym skłonności do pijaństwa, doprowadziła do walk pomiędzy dowódcami macedońskiej armii, a w efekcie do podziału ogromnego państwa na kilka królestw.

Dziś alkohol mamy na wyciągnięcie ręki, co daje nam sposobność obserwowania społecznych następstw jego nadużywania FOT. LYASHENKO/PL.FREEPIK.COM

Dziś alkohol mamy właściwie na wyciągnięcie ręki, co daje nam sposobność obserwowania społecznych następstw jego nadużywania. W tym kontekście brak cnoty umiaru jawi się jako wypadkowa deficytów indywidualnych, wpływów kulturowych i jakości więzi międzyludzkich. Sama zaś wada pijaństwa może zostać wyeliminowana nie tylko przez ascetyczne wysiłki konkretnej osoby, ale i poprzez właściwe organizowanie życia społecznego. Tam, gdzie więzi międzyludzkie zanikają, występuje skłonność do nadużywania alkoholu. I na odwrót: otoczenie rodzinne, towarzyskie i sąsiedzkie może, choćby poprzez osobisty przykład, udzielać wsparcia osobie zagrożonej natęgiem lub nim dotkniętej.

Kwestia abstynencji

Temat trzeźwości prowadzi nas nieuchronnie do słowa „abstynencja” (łac. *abstinentia*), które budzi u niektórych mieszane uczucia, może nawet sprzeciw, a przecież w wielu sytuacjach, np. zawodowych, obowiązuje bezwzględny

zakaz spożywania alkoholu. Poza tym dla niejednego abstynencja jest stylem życia lub nawet – jak u niepijących alkoholików – koniecznością. By nie pominąć tu jeszcze osób mających najzwyczajniej „słabą głowę” do napojów procentowych – Akwinata zauważył, że gdy zapraszamy kogoś takiego do picia, ponosimy na równi z nim odpowiedzialność moralną.

Gdy zaś mowa o młodym człowieku, każdy jego kontakt z alkoholem jest równoznaczny z nadużywaniem, bowiem okres poprzedzający wejście w dorosłość nie ma służyć socjalizacji etanolowej, lecz wypracowywaniu umiejętności obywatela bez używek, która w przyszłości nierzadko okaże się pomocna. Dużą rolę wychowawczą, prócz rodziny, mają tu do odegrania organizacje młodzieżowe, np. harcerstwo czy ruch oazowy. Nie chodzi bynajmniej o kształtowanie manichejskiej postawy uznającej alkohol za zło samo w sobie. Jest on wszak dla ludzi, tyle że w odpowiednich ilościach i okolicznościach.

Piotr T. NOWAKOWSKI

Mały Książę i Pijak

Tytułowy bohater książki Antoine'a de Saint-Exupéry'ego (1900–1944) odwiedził planetę zamieszkałą przez Pijaka.

– Co ty tu robisz? – spytał Pijaka, którego zastał siedzącego w milczeniu przed baterią butelek pełnych i baterią butelek pustych.

– Piję – odpowiedział ponuro Pijak.

– Dlaczego pijesz? – zapytał Mały Książę.

– Aby zapomnieć – odpowiedział Pijak.

– O czym zapomnieć? – zaniepokoił się Mały Książę, który już zaczął mu współczuć.

– Aby zapomnieć, że się wstydzę – stwierdził Pijak, schylając głowę.

– Czego się wstydzisz? – dopytywał się Mały Książę, chcąc mu pomóc.

– Wstydzę się, że piję – zakończył Pijak rozmowę i pograżył się w milczeniu.

(na podst. Antoine de Saint-Exupéry, *Mały Książę*, Warszawa 2021, rozdz. 12)

Czubek języka

Kiedy przecinek przed „niż”?

W ROKU 1997 SPORĄ POPULARNOŚĆ ZYSKAŁA PIOSENKA NATALII KUKULSKIEJ, W KTÓREJ PODMIOT LIRYCZNY ZDOBYŁ SIĘ NA WYRAŻENIE WŁASNYCH ROZTEREK TAKIMI OTO SŁOWAMI: „IM WIĘCEJ CIEBIE, TYM MNIEJ; BARDZIEJ TO CZUJĘ, NIŻ WIEM”. CZTERNAŚCIE LAT WCZEŚNIEJ ZAŚ ZESPÓŁ LADY PANK WYLANSOWAŁ GŁOŚNY PRZEBÓJ PT. *MNIEJ NIŻ ZERO*. I TUTAJ NASUWA SIĘ MAŁO MUZYCZNE PYTANIE: DLACZEGO RAZ STAWIAMY PRZECINEK PRZED „NIŻ”, A INNYM RAZEM JUŻ NIE?

Lepiej późno niż wcale

Wyraz „niż” pełni funkcję spójnika lub przyimka, wskazując na różny stopień nasilenia porównywanych ze sobą cech, stanów bądź sytuacji. Dotyczy to również jego rzadziej spotykanych zamienników: „aniżeli”, „niżeli” i „niżli”. Otóż błędem jest uzależnianie konieczności postawienia przecinka od obecności w zdaniu określonego spójnika lub innej części mowy, bo o interpunkcji decydują głównie względy składniowe, tj. budowa zdania.

Przecinek stawiamy wtedy, gdy „niż” wprowadza zdanie podrzędne w zdaniu złożonym. Innymi słowy, gdy występuje po nim czasownik w formie osobowej, np. „Zrobili więcej, niż nam obiecali” albo „Jest lepszy, niż pierwotnie sądziłem”. Jeśli natomiast „niż” wiąże elementy zdania pojedynczego, czyli nie poprzedza osobowej formy czasownika, lecz inną część mowy, przecinka się nie stosuje, np. „Spędzam więcej

czasu w pracy niż w domu” albo „Miałem wówczas nie więcej niż dwa lata”.

Pewną trudność sprawia sytuacja, gdy „niż” rozdziela bezokoliczniki, czyli bezosobowe i nieodmienne formy czasownika. Jeszcze stosunkowo niedawno zalecano w takich wypadkach stawianie przecinka, np. „Łatwiej jest powiedzieć, niż zrobić”, dzisiaj jednak preferowana jest wersja pozbawiona tego znaku przestankowego, tj. „Łatwiej jest powiedzieć niż zrobić”. Ewentualne wątpliwości rozwiewa prof. Mirosław Bańko na stronie *Poradni Językowej PWN*: „Nie mamy tu dwóch zdań, tylko dwie frazy bezokolicznikowe, zatem przecinek jest niepotrzebny”.

„Tacy sami, a ściana między nami” – chciałoby się za Januszem Panasiewiczem skomentować interpunkcyjną dwuznaczność trzyliterowego bohatera niniejszego felietonu. (tp)

Parę słów o asertywności (13)

Reagowanie na krytykę wyrażoną w formie aluzji

ALUZJA OZNACZA NAWIĄZANIE DO KOGOŚ LUB CZEGOŚ NIEWYRAŻONE WPROST, JEDNAK STANOWIĄCE CZYTELNY KOMUNIKAT DLA ODBIORCY. ALUZJA MIEWA MNIEJ LUB BARDZIEJ OCZYWISTĄ TREŚĆ, BYWA SUBTELNA, IRONICZNA, A NAWET ZŁOŚLIWA. MOŻE WIĘC NIEKIEDY WYWOŁAĆ DYSKOMFORT, ALE I ZRANIĆ, BO NIBY NIE ZOSTAŁA ZAADRESOWANA DO NAS, A JEDNAK ZABOLAŁO.

Jeżeli nasz rozmówca otwarcie formułuje krytykę, sytuacja jest czytelna i łatwiej jest udzielić adekwatnej odpowiedzi. Sprawa się komplikuje, gdy intencje drugiej strony nie są wystarczająco przejrzyste. Na pierwszy rzut oka krytyka aluzyjna nie jest adresowana do jakiejś konkretnej osoby, która miałaby się do niej odnieść. Niby nic się nie stało, nikt przecież nie powiedział niczego wprost, nikt też nie został wywołany do tablicy, a jednak ogarnia nas wewnętrzne poruszenie, czujemy, iż coś jest nie tak. Tyle że trudno określić, gdzie jest pies pogrzebany.

Jak zareagować w obliczu zakamuflowanej krytyki? Czy dopytwać o sens komunikatu oraz intencje rozmówcy? A może raczej machnąć ręką i zaniechać jakiegokolwiek reakcji z obawy, że zostanie odebrany jako przewrażliwieni lub czepialscy? Ktoś wszak może odpowiedzieć na naszą uzasadnioną reakcję w następujący sposób: „przecież nie o tobie mówię”, „zabrakło ci dystansu”, „bierzesz wszystko zbyt na poważnie”. Gdy jednak odpuścimy, może zacząć towarzyszyć nam podświadoma myśl, iż coś zaniedbaliśmy, zostając obciążeni emocjonalnie nie tylko treścią krytyki, ale i udawaniem, że nic się właściwie nie stało.

O ile czujemy się na siłach, by zareagować, najlepiej jest w pierwszej kolejności zdementować intencje osoby sięgającej po krytykę aluzyjną. Niech wyłoży karty na stół. Można również samemu rozszyfro-

Jeżeli nasz rozmówca otwarcie formułuje krytykę, sytuacja jest czytelna i łatwiej jest udzielić adekwatnej odpowiedzi. Sprawa się komplikuje, gdy intencje drugiej strony nie są wystarczająco przejrzyste. FOT. GPOINTSTUDIO/PL.FREEPIK.COM

wać usłyszane słowa i wyrazić własne odczucia na ich temat. Temu wszystkiemu służy doprecyzowanie (np. „Czy masz na myśli sytuację, kiedy to...”), parafraza („Czy dobrze rozumiem, że...”) albo zapytanie wprost, co konkretnie rozmówca miał na myśli.

Przykładowo na zaczepkę: „Ludzie, którzy znają się na swym fachu, nie miewają takich problemów” można odpowiedzieć: „Czy mam rozumieć, że twoim zdaniem nie znam się na własnej profesji?”. Z kolei na uwagę: „Młode osoby nie powinny zajmować kierowniczych stanowisk” można odrzec: „Mam 29 lat i kieruję tym zespołem. Czy uważasz, że się do tego nie nadaję?”. Taka reakcja może uświa-

domić nadawcy aluzji, że nie jest bezkarny, wskutek czego zacznie się bronić, a nawet ewakuować z niewygodnej pozycji. Gdy jednak uczciwie przyzna, że miał na myśli właśnie nas, dyskusja ma szansę wejść na właściwe tory.

Aluzja jest niczym potwór, który wydaje się groźny tylko w ciemności. W świetle dziennym zaś traci swą paraliżującą moc. Najprostszym i najefektywniejszym sposobem reakcji na aluzyjną krytykę jest ujawnienie jej treści. Po przekształceniu aluzji w „komunikat wyrażony wprost” możemy już postępować zgodnie z konwencjonalnymi regułami asertywności.

Andrzej DOSTATNI

Mądrości z przeszłości

0 normach społecznych

URODZONY 15 KWIETNIA 1858 ROKU ÉMILE DURKHEIM KOJARZONY JEST POWSZECHNIE JAKO JEDEN ZE WSPÓŁTWÓRCÓW SOCJOLOGII. DLA NIEJEDNEGO JEDNAK MOŻE STANOWIĆ ZASKOCZENIE, IŻ TEN FRANCUSKI MYŚLICIEL BYŁ TAKŻE PEDAGOGIEM.

W roku 1887 otrzymał stanowisko wykładowcy na Uniwersytecie w Bordeaux. Prowadził tam pierwsze akademickie zajęcia z nauk społecznych, ograniczające się de facto do pedagogiki i socjologii. Z tej pozycji pomagał reformować francuski system szkolny, wprowadzając nauki społeczne do programu nauczania. W 1902 roku rozpoczął pracę na paryskiej Sorbonie, gdzie zaczął wykładać m.in. nauki o wychowaniu, po czterech latach zaś został mianowany profesorem zwyczajnym. Jako że francuskie uniwersytety kształciły również

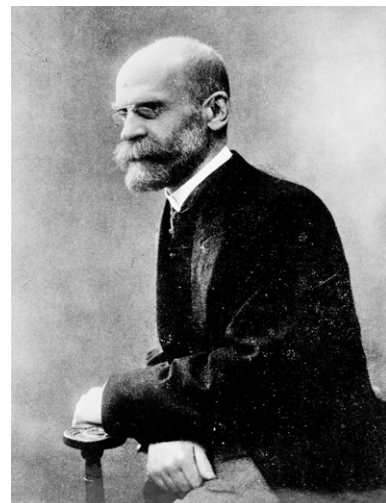
nauczycieli szkół średnich, miał duży wpływ na nowe generacje osób aspirujących do tego zawodu. W owym czasie pełnił ponadto funkcję doradcy Ministerstwa Oświaty. Durkheim wprowadził do pedagogiki perspektywę socjologiczną, określając wychowanie jako zespół praktyk społecznych ukierunkowanych na uformowanie indywidualnej natury dziecka zgodnie z wymaganiami grupy społecznej, do której ono przynależy (zwłaszcza narodu czy państwa). Edukacja, par excellence, czyni dziecko istotą społeczną. Tym samym położył

podwaliny pod subdyscyplinę zwaną socjologią wychowania.

„Tam, gdzie wystarczają normy społeczne, niepotrzebne są prawa. Tam, gdzie nie wystarczają społeczne normy, praw nie da się wprowadzić w życie” – pisał. Występował z jednej strony przeciw liberalizmowi i indywidualizmowi, a z drugiej – przeciw socjalizmowi, reprezentując stanowisko swoście pojmowanego solidaryzmu społecznego. Znalazło to odzwierciedlenie w jego spojrzeniu na pedagogikę, propagował bowiem instytucjonalne formy wychowania zespołowego, które

kształtowałyby w młodym człowieku świadomą dyscyplinę i gotowość stawiania celów społecznych nad celami indywidualnymi. Odrzucał jednak konformizm, akcentując wychowawczą rolę wielkich ideałów moralnych, których rzecznikiem i tłumaczem miał być wychowawca. Główne prace Durkheima odnoszące się do pedagogiki, acz wydane już pośmiertnie, to: *Éducation et sociologie* (1922), *L'éducation morale* (1925) i *L'évolution pédagogique en France* (t. 1–2, 1938).

Gdy w grudniu 1915 roku jego syn, André, zginął na froncie wojennym,

Émile Durkheim (1858–1917)

FOT. WIKIPEDIA

była to strata, z której francuski myśliciel nigdy się nie podniósł. Zmarł na udar 15 listopada 1917 roku. Pochowano go na cmentarzu Montparnasse w Paryżu.

(ad)

Witold Pilecki, Karol Wojtyła... Wracają Pinokio i Kubuś Puchatek

Zmiany w wykazie lektur

MINISTER EDUKACJI I NAUKI PRZEMYSŁAW CZARNEK 13 SIERPNIA PODPISAŁ NOWELIZACJE ROZPORZĄDZEŃ DOTYCZĄCYCH M.IN. ZMIAN W WYKAZIE LEKTUR Z JĘZYKA POLSKIEGO NA WSZYSTKICH ETAPACH KSZTAŁCENIA. ZMIANY TE BĘDĄ OBOWIĄZYWAĆ OD ROKU SZKOLNEGO 2021/2022.

Zmiany dotyczą głównie lektur uzupełniających (w przypadku klas I–III szkoły podstawowej – propozycji lektur do wspólnego i indywidualnego czytania) i polegają, według MEiN, na zaproponowaniu takich pozycji książkowych, które warto omawiać z uczniami ze względu na walory edukacyjne i wychowawcze (czytelny system wartości), elementy konstrukcyjne (konstrukcja świata przedstawionego, wyrażenie zarysowanej akcji) oraz warstwę językową (polszczyzna staranna, pozbawiona wulgaryzmów i kolokwializmów, nadmiernych ozdobników).

MEiN zapowiedziało, że dla nauczycieli języka polskiego zostanie przygotowany i opublikowany z końcem sierpnia br. na stronie internetowej Ośrodka Rozwoju Edukacji komentarz dydaktyczny do zmian na liście lektur w szkole podstawowej (na I i II etapie edukacyjnym) i w szkołach ponadpodstawowych.

Klasy I–III

Z listy lektur dla klas I–III szkoły podstawowej usunięto pozycje: Alina Centkiewiczowa i Czesław Centkiewicz *Zaczarowana zagroda*, Mira Jaworczakowa *Oto jest Kasia*, Leszek Kołakowski *Kto z was chciałby rozweselić pechowego nosorożca?* i Marcin Pałasz *Sposób na Elfa*.

Zamiast tych książek najmłodszy uczniowie będą mogli poznać następujące utwory: Dorota Gellner *Wścibscy*, Julita Grodek *Mania*, *dziewczyna inna niż wszystkie*. *Opowieść o Marii*

Skłodowskiej-Curie, Tom Justyniarski *Psie troski, czyli o wielkiej przyjaźni na cztery łapy i dwa serca*, Piotr Kordyasz *Lolek. Opowiadania o dzieciństwie Karola Wojtyły* (fragmenty), Zofia Kossak-Szczucka *Kłopoty Kacperka góreckiego skrzata*, Asa Lind *Piaskowy Wilk*, Aleksandra i Daniel Mizie-liński *Którędy do Yellowstone? Dzika podróż po parkach narodowych*.

Klasy IV–VIII

Z kolei z listy lektur uzupełniających dla klas IV–VI szkoły podstawowej usunięto powieść Karola Maya *Winnetou*, a w klasach VII–VIII książkę Nancy H. Kleinbaum *Stowarzyszenie Umarłych Poetów*.

Jednocześnie rozszerzono listę lektur uzupełniających dla klas IV–VI o następujące pozycje: Carlo Collodi *Pinokio*, John Flanagan *Zwiadowcy. Księga 1. Ruiny Gorlanu*, Emilia Kiereś *Rzeka*, Zofia Kossak-Szczucka *Topsy i Lupus*, Bolesław Leśmian *Klechdy sezamowe*, Alan Aleksander Milne *Kubuś Puchatek*, Longin Jan Okoń *Tecumseh*, Ferdynand Antoni Ossendowski *Słoń Birara*, Jacek Podsiadło *Czerwona kartka dla Sprężyny* Louis de Wohl *Postanec króla*.

Ponadto przeniesiono z wykazu lektur obowiązkowych do wykazu lektur uzupełniających dla klas IV–VI pozycje: *Felix*, *Net* i *Nika* oraz *Gang Niewidzialnych Ludzi* Rafała Kosika.

Z listy lektur obowiązkowych dla klas VII–VIII przesunięto na listę lektur uzupełniających książkę Melchiora Wańkowicza *Ziele na*

kraterze. Przesunięto też z wykazu lektur uzupełniających z klas VII–VIII do wykazu lektur uzupełniających w liceach ogólnokształcących i technikach *Przekroczyć próg nadziei* (fragmenty) Jana Pawła II.

Licea, technika, szkoły branżowe

Z listy obowiązkowych lektur szkolnych w liceach i technikach w zakresie podstawowym usunięto wybrane wiersze Marcina Świetlickiego, a w zakresie rozszerzonym wykreślono pozycje: Jan Parandowski *Mitologia część II Rzym*, François Villon *Wielki testament* (fragmenty), Piotr Skarga *Żywoty świętych* (fragmenty).

Z zalecanych dzieł teatralnych i filmowych zrezygnowano z *Apo-calypsis cum figuris* w reż. Jerzego Grotowskiego i *Żezowatego szczęścia* w reż. Andrzeja Munka, a z tekstów polecanych do samokształcenia zrezygnowano z pozycji *Film w szkolnej edukacji humanistycznej* Eweliny Nurczyńskiej-Fidelskiej, Barbary Parniewskiej, Ewy Popiel-Popiołek, Haliny Ulińskiej.

Jednocześnie rozszerzono listę lektur uzupełniających w zakresie podstawowym o następujące pozycje: *Kronika książek polskich* (oprac. Jerzy Wojtczak-Szyszkowski), Juliusz Słowacki *Listy do matki* (fragmenty), Henryk Sienkiewicz *Listy z podróży do Ameryki* (fragmenty), Stefan Żeromski *Ludzie bezdomni*, Ryszard Krynicki – wybór wierszy,

Zmiany zaproponowane przez ministerstwo dotyczą głównie lektur uzupełniających FOT. PL.FREEPIK.COM

Adam Zagajewski – wybór wierszy, Witold Pilecki *Raport Witolda*, Wiesław Kielar *Anus mundi*, Zofia Kossak-Szczucka *Pożoga. Wspomnienia z Wołynia 1917-1919*, Jarosław Iwaszkiewicz – wybrane opowiadanie, John Ronald Reuel Tolkien *Władca pierścieni. Drużyna pierścienia*.

Do lektur uzupełniających w zakresie rozszerzonym dodano pozycje: Zofia Kossak-Szczucka *Błogostawiona wino*, Ferdynand Antoni Ossendowski – *Mocni ludzie*, *Ludzie, zwierzęta, bogowie*, Krystyna Lubieniecka-Baraniak *Gdy brat staje się katem*, Jan Paweł II *Przekroczyć próg nadziei* (fragmenty), *Tryptyk rzymski*, *Pamięć i tożsamość* (fragmenty), *Fides et ratio* (fragmenty), Karol Wojtyła *Przed sklepem jubilerza*, Stefan Wyszyński *Zapiski więzienne*, Paweł Zuchniewicz *Ojciec wolnych ludzi*. *Opowieść o prymasie Wyszyńskim*.

Listę zalecanych dzieł teatralnych i filmowych rozszerzono o *Przerwa-*

nie działań wojennych w reż. Juliusza Machulskiego, a listę tekstów polecanych do samokształcenia rozszerzono o pozycje: Jan Błotński *Język właściwie użyty*. *Szkice o poezji polskiej drugiej połowy XX wieku*, Grażyna Borkowska *Pozytywiści i inni*, Włodzimierz Dłubacz *O kulturę filozofii*, Keith Houston *Książka. Najpotężniejszy przedmiot naszych czasów zbadany od deski do deski*, Czesław Jaroszyński i Piotr Jaroszyński *Kultura słowa. Podstawy retoryki klasycznej*, Piotr Jaroszyński *Człowiek i nauka. Studium z filozofii kultury*, Karl Jaspers *Idea uniwersytetu*, Teresa Kowalik i Przemysław Słowiński *Królewski dar. Co Polska i Polacy dali światu*, Jakub Z. Lichański *Retoryka. Historia – Teoria – Praktyka*, t. I i II, *O polską kulturę humanistyczną*. *Z Mieczysławem A. Krąpcem OP rozmawia Piotr S. Mazur*, Ryszard Przybylski *Klasycyzm, czyli prawdziwy koniec Królestwa Polskiego*.

(JJ)

Źródło: MEiN, bankier.pl

WF w dobie pandemii

Dokończenie ze str. 6

Doświadczenie dyrektorów dało możliwość zastosowania optymalnych, czasem nietypowych rozwiązań. „Będą one gwarancją bezpieczeństwa i troską o zdrowie psychiczne uczniów” – zapisano w wytycznych MEiN, sanepidu i Ministerstwa Zdrowia.

Praktycy wskazują na kontrowersje w zapisie mówiącym o rezygnacji z ćwiczeń i gier kontaktowych w przypadkach, w których nie można zachować dystansu. Trudno bowiem grać w piłkę ręczną czy koszykówkę – zarówno w hali, jak i na podwórku – zachowując dwumetrowy dystans społeczny. Co z tego, że uczniowie będą na sali gimnastycznej trzymali się na dystans, skoro w rzeczywistości będą blisko siebie w szatni? Dystans społeczny ma być zachowany w trakcie rywalizacji

sportowej na WF-ie, ale czy można mówić o dystansie społecznym podczas zasiadania uczniów w ławce szkolnej na języku polskim czy matematyce? A co ze szkołami mistrzostwa sportowego i z klubami sportowymi? Te są wyłączone z powyższych zaleceń, bo uprawia się tam sport kwalifikowany. Te same dzieciaki w szkole nie mogą grać w piłkę, ale w klubie już tak?

Jak więc będą wyglądać lekcje wychowania fizycznego w tym roku szkolnym? Oby nie doszło do ponownych zajęć w trybie online, bo wtedy znów będzie dochodziło do sytuacji irracjonalnych, a w wielu przypadkach WF będzie po prostu fikcją.

Nikt o tym nie mówił głośno, ale zadawanie online uczniom zbyt forsownych czy skomplikowanych ćwiczeń obciążone było ryzykiem.

Mimo bowiem, że uczeń pozostawał w domu, to formalnie w tym czasie był pod opieką szkoły. Gdyby więc ktoś podczas ćwiczeń zdalnych zwichnął rękę lub złamał nogę, dla nauczyciela WF-u i dyrektora placówki oznaczałoby to spory kłopot. Wedle przepisów w okresie ograniczenia funkcjonowania szkoły za organizację zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość odpowiada dyrektor szkoły, który m.in. we współpracy z nauczycielem wychowania fizycznego powinien ustalić zakres treści nauczania, uwzględniając specyfikę prowadzonych przez niego zajęć oraz wynikającą z niej konieczność zapewnienia bezpieczeństwa uczniom w czasie ich realizacji.

Do naszej redakcji rodzice zgłaszali przypadki, że podczas lekcji zdalnych z wychowania fizycznego

nauczyciele wysyłali uczniom linki z zestawami ćwiczeń, np. z kanału YouTube, zamiast samemu przed kamerą prezentować ćwiczenia, które ma wykonać klasa. – Takie osobiste zaangażowanie nauczyciela z pewnością zmotywowałoby uczniów do zajęć i pogłębiło relację belfer–uczeń w tym ciężkim okresie – zauważyła jedna z mam.

Dlaczego więc tak się nie dzieło? – Trudno wymagać od nauczyciela wychowania fizycznego, który nawet podczas stacjonarnych zajęć unika aktywności fizycznej (stoi na lekcji z boku boiska lub sali gimnastycznej lub ewentualnie poprowadzi rozgrzewkę), aby przebrał się w dres, włączył kamerę i przez sześć godzin lekcyjnych prowadził z dziećmi fitness – mówi jeden z trenerów chcący zachować anonimowość.

Na zdalnych lekcjach WF-u uczniowie otrzymywali też linki do quizów i artykułów dotyczących danych dyscyplin sportowych (ich zasad, historii itp.). W normalnych warunkach byłaby to może ciekawa alternatywa, ale w dobie pandemii, kiedy uczniowie tygodniowo otwierali setki e-maili z różnymi załącznikami, te nadsyłane przez wuefistów dodatkowo obciążały głowy kolejnymi informacjami. W tej kwestii warto było zachować umiar, bo przecież wychowanie fizyczne to czas, kiedy należy skoncentrować się na aktywności fizycznej.

Trzeba więc znaleźć złoty środek, bo inaczej po pandemii jeszcze bardziej wzrośnie liczba zwolnień z WF-u i tym samym jeszcze bardziej spadnie kondycja fizyczna naszych dzieci.

(JJ)

Raport Najwyższej Izby Kontroli

Co z dowożeniem niepełnosprawnych uczniów do szkół?

GMINY PRAWIDŁOWO WYWIĄZYWAŁY SIĘ Z OBOWIĄZKU ORGANIZOWANIA BEZPŁATNEGO DOWOZU NIEPEŁNOSPRAWNYCH DZIECI I MŁODZIEŻY DO PRZEDSZKOLI, SZKÓŁ I POZOSTAŁYCH PLACÓWEK OŚWIATOWYCH ORAZ OPIEKI NAD NIMI W CZASIE PODRÓŻY – WYNIKA Z RAPORTU NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI. W SPOSÓB WŁAŚCIWY ZWRACANO RÓWNIEŻ KOSZTY DOWOZU RODZICOM I OPIEKUNOM PRAWNYM UCZNIÓW ROBIĄCYM TO WE WŁASNYM ZAKRESIE. JEDNAK W PONAD POŁOWIE ZBADANYCH GMIN NIE KONTROLOWANO, JAK REALIZOWANE SĄ ZLECONE USŁUGI PRZEWOZU, BO NIE PRZEWIDYWAŁY TEGO UMOWY. WERYFIKOWANO JEDYNI DOKUMENTACJĘ BĘDĄCĄ PODSTAWĄ DO ROZLICZEŃ.

Do zadań gmin należy zapewnienie bezpłatnego transportu i opieki podczas przewozu dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami do przedszkoli, szkół i pozostałych placówek oświatowych. Najwyższa Izba Kontroli sprawdziła, jak zadanie to wypełniają gminy z obszaru województwa opolskiego.

Obowiązek ten

może być realizowany poprzez zorganizowanie przez gminę transportu lub zwrot kosztów rodzicom samodzielnie dowożącym dzieci. Do niedawna nie było ustawowo określonej metodologii wyliczania kwoty zwrotu, skutkiem czego przyjmowane przez gminy rozwiązania w tym zakresie były zróżnicowane. Brak jednolitych wytycznych budził wątpliwości i zastrzeżenia ze strony korzystających z tej formy pomocy. Problem rozwiązano pod koniec 2019 roku, gdy nowe przepisy ujednoliciły zasady zwrotu kosztów poniesionych na dowóz niepełnosprawnych dzieci i młodzieży. Obecnie obowiązuje algorytm uwzględniający długość trasy przejazdu, średnie ceny paliwa w danej gminie oraz średnie jego zużycie dla danego pojazdu.

NIK ocenia,

że wszystkie skontrolowane gminy województwa opolskiego prawidłowo wywiązywały się z powierzonych im obowiązków. Organizowały dowóz na dwa sposoby.

Na obszarach, gdzie dostęp do transportu publicznego był ograniczony, udostępniano transport indywidualny, który odbywał się z miejsca zamieszkania do placówek oświatowych i z powrotem. Tam, gdzie była taka możliwość, proponowano transport zbiorowy – zakup biletów na przejazdy liniami regularnymi.

NIK zwraca uwagę, iż w czterech spośród siedmiu kontrolowanych jednostek samorządowych nie uwzględniono możliwości kontroli wykonania usługi przez firmy przewozowe, z którymi zawarto umowy, ograniczwszy się do analizy dokumentacji będącej podstawą rozliczeń.

W przypadku transportu indywidualnego

starano się skrócić czas przejazdu, jednak w kilku przypadkach przekraczał on 45 minut, co było spowodowane odbiorem dzieci i młodzieży bezpośrednio z miejsca zamieszkania. To w przypadku dowożenia i odbioru z placówek kilkorga uczniów wydłużało trasy. Przykładowo w gminie Pokój podróż pierwszego ucznia odbieranego spod domu trwała do szkoły w Namysłowie ponad 70 minut. Tymczasem z powrotem dojazd do ostatniej miejscowości zabierał nawet 80 minut.

Autorzy raportu ustalili,

że gminy prawidłowo zwracały koszty transportu organizowa-

nego samodzielnie przez rodziców i opiekunów prawnych dzieci i młodzieży. Przy rozliczeniu uwzględniano zarówno koszty dowozu, jak i odbioru ucznia oraz powrotu odwożącego do domu bądź pracy.

Gminy przewidziały mechanizm kontroli

przedkładanych przez rodziców i opiekunów prawnych dzieci rozliczeń, np. sprawdzano liczbę dni

obecności uczniów w danym miesiącu w szkole, przedszkolu czy ośrodku, do którego były one dowożone. Kontrole nie wykazały żadnych nieprawidłowości.

Forma bezpośredniego wsparcia finansowego generalnie nie cieszyła się zainteresowaniem rodziców. Większość korzystała z transportu organizowanego przez gminy. Wyjątkiem była gmina Leśnica, gdzie 70 proc. uprawnionych wołało rozliczenie

kosztów samodzielnie organizowanego transportu.

NIK skierowała do kierowników kontrolowanych jednostek wnioski o weryfikację prawidłowości realizowania umów zawartych z przewoźnikami.

(ptn)

Źródło: Najwyższa Izba Kontroli, Realizacja przez gminy obowiązku w zakresie dowożenia niepełnosprawnych dzieci i młodzieży do szkół i placówek oświatowych, LOP 430.003.2020, Warszawa 2020.

Pytanie definiujące cel główny kontroli:

Czy gminy prawidłowo wywiązują się z obowiązków bezpłatnego dowozu do przedszkoli, szkół i placówek oświatowych dzieci i młodzieży niepełnosprawnych?

Pytania definiujące cele szczegółowe kontroli:

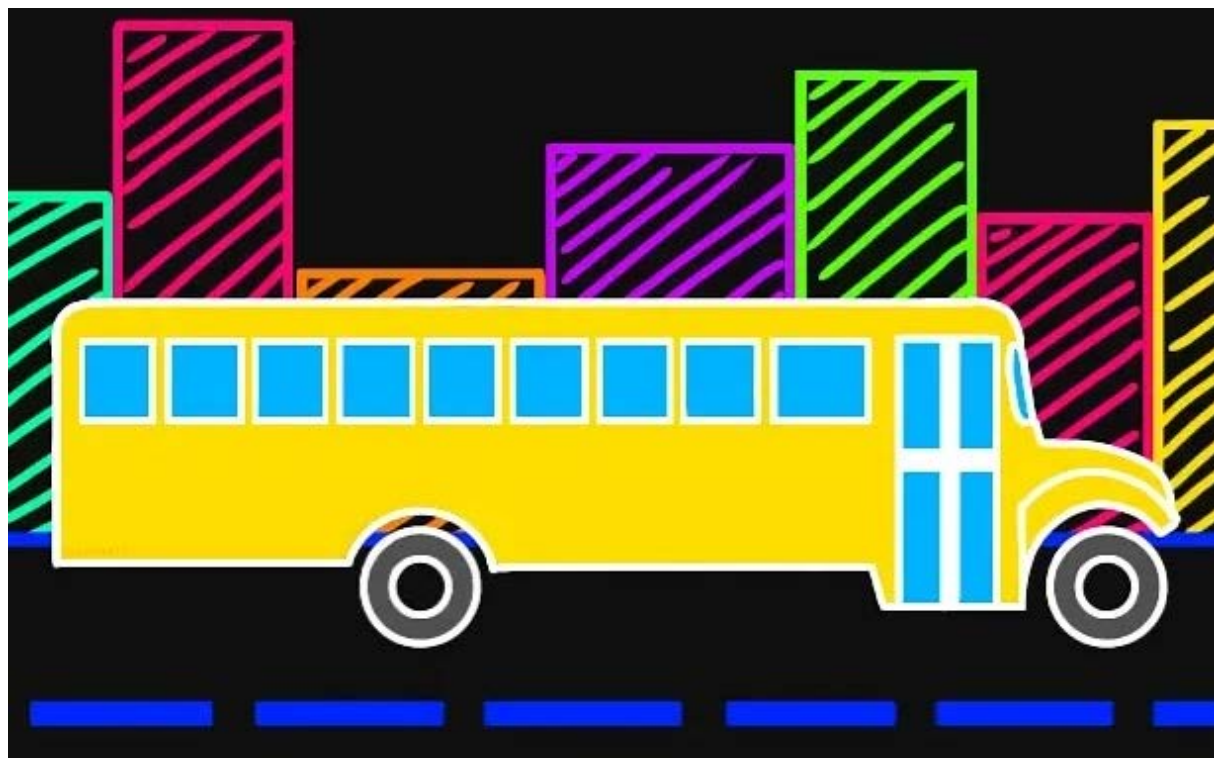
1. Czy prawidłowo zorganizowano bezpłatny dowóz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych do przedszkoli, szkół i placówek oświatowych?
2. Czy dowóz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych do przedszkoli, szkół i placówek oświatowych odbywał się w sposób bezpieczny, z uwzględnieniem ich potrzeb?
3. Czy prawidłowo rozliczano koszty dowozu niepełnosprawnych dzieci i młodzieży realizowanego przez rodziców i opiekunów prawnych?

Jednostki kontrolowane:

- Sześć urzędów gmin i miast
- Dwie gminne jednostki organizacyjne

Okres objęty kontrolą:

2017–2019 (I półrocze)

RYS. WERONIKA NOWAKOWSKA

- Prawo do nauki jest jednym z konstytucyjnych praw człowieka. Ustawa zasadnicza gwarantuje każdemu polskiemu obywatelowi powszechny i równy dostęp do wykształcenia. Władze publiczne zobowiązane są także do udzielania osobom niepełnosprawnym pomocy w zabezpieczaniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej.
- Zadaniem gmin jest zapewnienie bezpłatnego transportu i opieki podczas przewozu do najbliższego przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej, do innej formy wychowania przedszkolnego albo ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego niepełnosprawnym dzieciom 5- i 6-letnim oraz starszym (nie dłużej niż do ukończenia 9. roku życia), objętym wychowaniem przedszkolnym na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.
- Obowiązek ten obejmuje również bezpłatny transport i opiekę podczas przewozu uczniów niepełnosprawnych do najbliższej szkoły podstawowej, uczniów z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją lub z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym – do najbliższej szkoły ponadpodstawowej, do końca roku szkolnego, w którym uczeń kończy 21. rok życia.
- Dzieciom i młodzieży z niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną z niepełnosprawności jest niepełnosprawność intelektualna (do końca roku szkolnego, w którym kończą 24. rok życia), oraz realizującym obowiązek szkolny i obowiązek nauki poprzez udział w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych (do końca roku szkolnego, w którym kończą 25. rok życia) gmina zobowiązana jest zapewnić bezpłatny transport i opiekę podczas przewozu do ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego.

KURIER Ekologiczny

Warsztaty dla najmłodszych uczniów

Zabawki ze śmieci

CIEKAWYM I KREATYWNYM UZUPEŁNIENIEM ROZMÓW Z DZIEĆMI O EKOLOGII I RECYKLINGU SĄ WARSZTATY TWORZENIA ZABAWEK ZE... ŚMIECI. PRZY OKAZJI DOBREJ ZABAWY NAJMŁODSI UCZNIOWIE DOWIEDZĄ SIĘ M.IN., ŻE PROEKOLOGICZNĄ POSTAWĄ MOŻE BYĆ OGRANICZENIE KUPOWANIA ZABAWEK, KTÓRYCH GŁÓWNYM SKŁADNIKIEM SĄ TWORZYWA SZTUCZNE.

Rolkowy zwierzynek

Do wykonania różnych gatunków zwierząt wystarczą rolki po papierze toaletowym lub papierowych ręcznikach oraz kredki, farbki, flamastry, kolorowy papier i klej. Bazę każdego zwierzątka stanowi tekturowa rolka. Można ją wykorzystać jako głowę lub tułów motyla, zajączka, sowy, kotka czy małpki. Z kolorowego papieru doklejamy uszy, skrzydła, wąsy, ogon. W kreatywnym procesie tworzenia z pewnością przydadzą się przybory do rysowania i malowania.

Wąż z zakrętek

W każdym domu znajdują się zakrętki po butelkowanej wodzie, napojach czy mleku. Okazją się przydatne do wykonania kolorowego węża lub stonogi. Wystarczy, że

na środku każdej zakrętki zrobicie dziurkę, a potem nawleczenie je ciasno na sznurek. Na końcu zawiązujemy supełek i wąż gotowy. Na pierwszej zakrętce trzeba dorysować oczy i buzię albo nakleić kupione ruchome oczy (mają warstwę kleju). Zakrętki można równie nakleić na kartkę brystolu. Kiedy dorysujemy do nich pary nóżek i czułki, wyczarujemy stonogę.

Plastikowe zakrętki (gdy przykleimy do nich magnesy) będą idealne do układania zakrętkowych obrazów lub stworzenia własnej gry memory z kolorami, literami lub cyframi.

Garaż na samochodziki

Do jego wykonania przydadzą się kartony po butach i rolki po papierze toaletowym (znowu). Wystarczy w kartonie wyciąć bramy wjazdowe,

a w środku wymalować linie wyznaczające miejsca parkingowe. Zabawę ułatwi zdejmowany dach garażu (wieczko z pudełka). Garaż można pomalować. Pudełka, gdy się je połączy, stworzą kilkupoziomowe konstrukcje.

Inną wersję ekogarażu wykonamy, wypełniając karton ściśle przylegającymi do siebie rolkami po papierze toaletowym. W środku każdej rolki dziecko może zaparkować samochodzik. To jednocześnie prosty sposób na uporządkowanie zabawek.

Domki dla lalek, teatrzyk

Z kartonu da się zrobić również domek dla lalek lub scenę teatrzyku, na której wystąpią postaci przyklejone do patyczków do szaszłyków lub wykonane z rolek po papierze toaletowym. Domek zrobimy także

Z rolek po papierze toaletowym i kartonów można zrobić teatrzyk FOT. RB

z dużej butelki po płynie do prania lub mydle. Wytnijcie nożykiem okna i drzwi, udekorujcie domek i zaprosicie do środka lalki lub ludziki Lego.

Rakieta kosmiczna z butelki

Plastikowa butelka po napoju to świetna baza dla rakiety. Doklejcie jej skrzydła ze starego kartonu, ozdóbcie folią aluminiową lub papierem – i pora podbić podniebne przestrzenie.

Biżuteria z makaronu

Nitka lub sznurek, farbki, trochę makaronu i... stajecie się jubilerami. Powstają naszyjniki, kolczyki oraz bransoletki w każdym kolorze! Możecie nawlekać, związywać, malować. Każda mała i duża strojnisią na pewno będzie miała pomysł na własny projekt.

Wielkanocny baranek

Wystarczy narysować na kawałku kartonu sylwetkę baranka, wyciąć go, a następnie za pomocą kleju na gorąco lub kleju typu „Magic” okleić ryżem, białą fasolką lub watą. Wolną przestrzeń pozostawiamy na głowę baranka, rysujemy mu oczy i buzię.

Instrumenty muzyczne

Puszki, butelki, zawleczki od puszek, kapsle... Te wszystkie rzeczy posłużą wam do przygotowania instrumentów. Drobne odpadki metalowe i plastikowe wrzucicie do butelki lub puszki. Butelkę zakręcicie, puszkę zaklejcie, obie udekorujcie. Wrzucone do środka metale i plastiki sprawią, że będziecie mieć ekologiczne grzechotki.

Oprac. (J)

źródło: czytamsobie.pl, domowa.edu.pl

Ostatnia szansa dla gmin na dodatkowe pieniądze

Zachęta do udziału w programie „Czyste Powietrze”

DO TEJ PORY PRAWIE DWA TYSIĄCE GMIN PRZYSTĄPIŁO DO PROGRAMU „CZYSTY POWIETRZE”, DECYDUJĄC SIĘ M.IN. NA UTWORZENIE I PROWADZENIE PUNKTÓW KONSULTACYJNO-INFORMACYJNYCH DLA MIESZKAŃCÓW. POZOSTAŁYM SAMORZĄDOM, KTÓRE DOTYCHCZAS WAHAŁY SIĘ ZE ZGŁOSZENIEM I PODPISANIEM POROZUMIENIA O WSPÓŁPRACY, NARODOWY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ PO RAZ OSTATNI UMOŻLIWIA TAKIE ROZWIĄZANIE.

Termin zadeklarowania się o przystąpieniu do programu mija 15 września 2021 roku, a możliwości skorzystania z finansowych zachęt, czyli zawarcia porozumienia lub aneksu do porozumienia w tym celu, upływa 30 września 2021 roku.

Obowiązuje pisemna forma zgłoszenia przez gminy do właściwych terytorialnie wojewódzkich fundu-

szy ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Na samorządy czeka w sumie ponad 100 mln zł na działania dotyczące programu „Czyste Powietrze”.

Nowe bonusy dla gmin składają się z trzech komponentów. System zachęt obejmuje wsparcie na utworzenie oraz bieżące funkcjonowanie punktów informacyjno-konsultacyjnych

dla mieszkańców (do 30 tys. zł), nowe stawki za złożony wniosek o dofinansowanie z terenu gminy (150 zł przy podwyższonym poziomie dofinansowania i 50 zł przy podstawowym, a było to odpowiednio 100 zł i 0 zł) oraz do 16 mln zł na premiowanie gmin, które w danym roku wykazały największą aktywność pod względem liczby składanych wnio-

sków w programie „Czyste Powietrze”. W ramach zachęt koszty kwalifikowane są od 1 kwietnia 2021 roku.

Dodatkowe wsparcie dla gmin ma przyczynić się do zwiększenia dostępności dla mieszkańców poszczególnych miejscowości oferty dotyczącej dofinansowania wymiany starych kotłowni – tzw. kopciuchów, a tym samym do zwiększenia liczby skła-

danych wniosków o dofinansowanie w ramach „Czystego Powietrza”. Finałnie chodzi o przyspieszenie tempa realizacji tego rządowego programu.

Szczegóły na temat programu „Czyste Powietrze” oraz wzór porozumienia dla gmin dostępne są na stronie: czystepowietrze.gov.pl (zakładka Partnerzy/Dla gmin).

(J)

Kolumnę dofinansowano ze środków
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Fundacja Za Horyzont formalnie działa od września 2019 roku, ale jej powstanie poprzedzały półroczne starania wielu ludzi. Głównym celem fundacji jest podejmowanie działań na rzecz **poprawy jakości edukacji**. Fundacja realnie **wspiera rozwój zawodowy i osobisty nauczycieli**, organizując pomoc psychologiczną, terapeutyczną, a także finansową.

Program **Potrzebuję - Studiuję** adresowany jest do nauczycieli, którzy chcieliby poszerzyć swoje kwalifikacje poprzez podjęcie studiów podyplomowych na wybranej przez siebie specjalności, ale ze względu na aktualną sytuację finansową nie mają takiej możliwości.

Skorzystaj z dofinansowania nawet do 75% na studia podyplomowe!

Dowiedz się więcej na stronie Fundacji Za Horyzont

www.fundacjazahoryzont.pl

Instytut Studiów
Podyplomowych

Studia podyplomowe dla nauczycieli i pedagogów specjalnych

! Bez pracy dyplomowej i egzaminu końcowego

- ▶ Autyzm
- ▶ Oligofrenopedagogika
- ▶ Logopedia / Neurologopedia
- ▶ Integracja sensoryczna
- ▶ Diagnoza i terapia
- ▶ Przygotowanie pedagogiczne
- ▶ Matematyka
- ▶ Zarządzanie oświatą
- ▶ Etyka
- ▶ Język angielski / niemiecki / hiszpański / francuski w wychowaniu przedszkolnym i edukacji wczesnoszkolnej
- ...i wiele innych!

Wiedza - Umiejętności - Dyplom
Z nami wygodniej :)

Sprawdź program kierunków na www.podyplomowka.edu.pl